๒. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๒.๑ แปลงสาธิตการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ บ้านละหานนา ต.ละหานนา อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น พบว่า กิจกรรมการผลิตพืชของเกษตรกรทั้ง ๓ ราย มีการดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง พืชเจริญเติบโตดี พืชไร่และพืชผักสามารถเก็บผลผลิตบริโภคเองและขายได้เป็นบางส่วน เช่น ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น ๖ ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย ๖๓๒ กิโลกรัมต่อไร่ พริก พื้นที่ ๑ งาน ได้ผลผลิตพริกแห้งเฉลี่ย ๑๕๐ กิโลกรัม มะเขือเปราะ พื้นที่ ๐.๕ งาน ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๐๐ กิโลกรัม และถั่วฝักยาวและบวบ พื้นที่ ๑๖ ตารางเมตร ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๐ และ ๔๕ กิโลกรัม ตามลำดับ และมะละกอ ปลูกกระจายในพื้นที่ ผลผลิตเฉลี่ย ๒๕๐ กิโลกรัม โดยนายเวิน นาอุดม มีรายได้จากการจำหน่ายถั่วลิสง ๖,๐๐๐ บาท พริกแห้ง ๔,๕๐๐ บาท มะเขือเปราะ ๑,๐๐๐ บาท ถั่วฝักยาวและบวบ ๑,๕๐๐ บาท และข้าวโพดเทียน ๒,๕๐๐ บาท คิดเป็นรายได้รวม ๑๕,๕๐๐ บาท ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย จำนวน ๓,๗๕๐ บาท รายได้สุทธิ ๑๑,๗๕๐ บาท นายกระบวน ปัดสา มีรายได้จากการจำหน่ายถั่วลิสง ๑๖,๐๐๐ บาท และพริกแห้ง ๓,๗๐๐ บาท คิดเป็นรายได้รวม ๑๙,๗๐๐ บาท ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย จำนวน ๕,๕๐๐ บาท รายได้สุทธิ ๑๔,๒๐๐ บาท และนางบุญถม อุตเสนา มีรายได้จากการจำหน่ายถั่วลิสง ๑๒,๐๐๐ บาท และถั่วฝักยาว ๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นรายได้รวม ๑๓,๐๐๐ บาท ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย จำนวน ๒,๗๕๐ บาท รายได้สุทธิ ๑๐,๒๕๐ บาท จะเห็นได้ว่าเกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้ของตนเองจากการปลูกพืชแบบผสมผสาน และช่วยลดค่าครองชีพภายในครอบครัว โดยพืชผักชนิดต่างๆ สามารถนำมาประกอบอาหารบริโภคภายในครอบครัวได้ นอกจากนี้ได้แบ่งบันผลผลิตที่ได้ให้กับเครือญาติของตนเพื่อรักษาวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ทางสังคมที่อยู่อาศัยร่วมกันอย่างเอื้ออาทรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ ๙ เมล็ดพันธุ์ชนิดต่างๆ ที่สนับสนุนเกษตรกรที่ร่วมโครงการฯ

ภาพที่ ๑๐ สภาพแปลงของเกษตรกร การเข้าตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษา

๒.๒ การฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน ในปี ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๒ จัดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ บ้านดอนพันชาด ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น

๒.๒.๑ หลักสูตร การผลิตพืชไร่และพืชทดแทนพลังงานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำชี จัดการฝึกอบรม ในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ บ้านโคกพระ ต.วังแสง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น มีเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ๓๓ ราย ผลการประเมินความรู้พบว่า การฝึกอบรมทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชไร่และพืชทดแทนพลังงานเพิ่มขึ้น เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ทำคะแนนได้มากกว่าก่อนจะได้รับการฝึกอบรม

สาระสำคัญของการฝึกอบรม ประกอบด้วย

๑. การบรรยายการดำเนินงานของโครงการฯ ที่ผ่านมาและบรรยายให้ความรู้ด้านการเกษตร ในหัวข้อการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตถั่วลิสง เทคโนโลยีการผลิตพืชไร่และพืชพลังงานทดแทน ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลังและปาล์มน้ำมัน และทำเวทีเสวนาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการผลิตพืชในท้องถิ่น โดยนักวิชาการเกษตรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรขอนแก่น

๒. การซักถามและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรกับวิทยากร ทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตพืชชัดเจนขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปลูกพืชของเกษตรกรเองและไปถ่ายทอดสู่เกษตรกรรายอื่นได้

๓. มีการสำรวจพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาน้ำท่วมริมสองฝั่งแม่น้ำชีเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมในการทำแปลงทดสอบถั่วลิสงในปี ๒๕๕๔ (เดือนมิถุนายน-กันยายน) และแปลงทดสอบปาล์มน้ำมันซึ่งเริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๕ (เดือนเมษายน) พบว่า บริเวณริมฝั่งแม่น้ำชี บ้านโคกพระ ต.วังแสง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น น้ำเอ่อท่วมในช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม เป็นเวลานาน ๒ เดือน ในเดือนพฤศจิกายนเมื่อน้ำลดลงจากบริเวณที่ท่วม เกษตรกรจะมีการเตรียมดินเพื่อปลูกข้าวนาปรังต่อไป

ภาพที่ ๑๑ การลงทะเบียนของเกษตรกรและการบรรยาย เสวนา สอบถามและแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากร

หลักสูตร การผลิตพืชไร่และพืชทดแทนพลังงานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำชี

๒.๒.๒ หลักสูตร เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับระบบการปลูกพืชในพื้นที่มีปัญหาริมน้ำชี ดำเนินการฝึกอบรม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ จัดในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ บ้านละหานนา ต.ละหานนา อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น มีเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ๕๓ ราย และครั้งที่ ๒ จัดในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ บ้านดอนพันชาด ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น มีเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน ๓๐ ราย ผลการประเมินความรู้พบว่า ผลจากการฝึกอบรมทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในระบบการพืชเพิ่มขึ้น เกษตรกรร้อยละ ๙๐ ทำคะแนนได้มากกว่าก่อนจะได้รับการฝึกอบรม

สาระสำคัญของการฝึกอบรม ประกอบด้วย

๑. การบรรยายให้ความรู้ด้านการเกษตร ในหัวข้อการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตถั่วลิสง การผลิตพืชไร่และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช การปลูกถั่วลิสงแบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และทำเวทีเสวนาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการผลิตพืชในท้องถิ่นและหัวข้อการฝึกอบรมที่เกษตรกรต้องการเพิ่มพูนความรู้ โดยนักวิชาการเกษตรจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรขอนแก่น

๒. การซักถามและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรกับวิทยากรและเกษตรกรด้วยกันเอง โดยเกษตรกรที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืชจะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการปลูกพืชของตนเองในฤดูกาลต่อไป

ภาพที่ ๑๒ การลงทะเบียนของเกษตรกรและการบรรยาย เสวนา สอบถามและแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากร หลักสูตร การเพาะปลูกพืชในพื้นที่มีปัญหาริมน้ำชี

๒.๒.๓ การนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานด้านการเกษตรแบบผสมผสานที่ประสบผลสำเร็จ

ได้นำเกษตรกรภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรสองฝั่งแม่น้ำชี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒๙ คน ไปศึกษาดูงานระหว่างวันที่ ๖-๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ อ.เมือง จ.สกลนคร และสวนเกษตรทฤษฎีใหม่ ศวพ.นครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม หลังจากเกษตรกรไปศึกษาดูงานแล้ว สามารถทำคะแนนหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรม ร้อยละ ๙๕

สาระสำคัญของการไปศึกษาดูงาน

๑. เกษตรกรได้เข้าเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ซึ่งมีการบรรยายถึงประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการตั้งศูนย์ศึกษาฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ๑.กิจกรรมประมง มีบรรยายและสาธิตการเลี้ยงปลาชนิดต่างๆ ในบ่อขนาดใหญ่และเล็กที่สามารถเสริมรายได้ให้แก่ครัวเรือน ๒.กิจกรรมเกษตรผสมสาน มีการบรรยายถึงหลักการ ความสำคัญและแนวปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชแบบเกษตรผสมผสานที่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จได้ ๓.กิจกรรมข้าว มีการบรรยายการปลูกข้าวพื้นเมืองข้าวนาปีและข้าวนาชลประทานชนิดต่างๆ ที่มีศักยภาพของจังหวัดสกลนคร ๔.กิจกรรมปศุสัตว์ ได้เข้าเยี่ยมชมคอกการเลี้ยงไก่ดำ หมูดำ วัวดำและกวางรูซ่า ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของศูนย์ฯ และ ๕. กิจกรรมเห็ด ได้ฟังการบรรยายและเยี่ยมชมการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ ที่มีต้นทุนต่ำและสามารถเพาะได้ง่าย

๒. เกษตรกรได้เข้าร่วมพิธีการเปิดสวนเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีสาธิตและการจัดนิทรรศการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรภายในสวนฯ เกษตรกรเข้าชมแปลงผลิตผักแบบผสมผสาน แปลงผลิตพืชไร่ แปลงผลิตไม้ผล โรงเรือนเพาะเห็ด แปลงปลูกยางพารา แปลงปลูกข้าว คอกหมูหลุม เป็นต้น และได้มีการรับฟังและสอบถามปัญหาต่างๆ กับเจ้าหน้าที่ประจำแปลง

ภาพที่ ๑๓ เกษตรกรรับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าและเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร

ภาพที่ ๑๔ เกษตรกรรับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าและเยี่ยมชมกิจกรรมประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร

ภาพที่ ๑๕ เกษตรกรรับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าและเยี่ยมชมกิจกรรมข้าวและปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร

๒.๓ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

๒.๓ การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์ ได้มีการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการและโปสเตอร์ จำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ การผลิตถั่วลิสงแบบเกษตรดีที่เหมาะสม ถั่วลิสงพันธุ์ดี เทคโนโลยีปาล์มน้ำมัน อ้อยและมันสำปะหลัง และจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ จำนวน ๕ เรื่องๆ ละ ๑๒๐ ฉบับ รวมทั้งสิ้น ๖๐๐ ฉบับ

๓. กิจกรรมการผลิตพืชหลังนาและการกระจายพันธุ์พืช

๓.๑ ผลการผลิตและการกระจายพันธุ์ถั่วลิสง พบว่า เกษตรกร บ้านละหานนาและ บ้านหนองดู่ ต.ละหานนา อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น จำนวน ๒๐ ราย ที่ปลูกถั่วลิสงรายละ ๑ ไร่ สามารถผลิตถั่วลิสงฝักสดได้ทั้งหมด ๑๘,๙๐๐ กิโลกรัม คิดเป็นผลผลิตเฉลี่ย ๙๔๕ กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรจัดการแบ่งสัดส่วนการใช้ประโยชน์ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ จำหน่ายฝักสด รายละประมาณ ๖๖๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๙ บาท เป็นเงิน ๑๒,๕๔๐ บาท ๒๐ ราย คิดเป็นมูลค่า ๒๕๐,๘๐๐ บาท

ส่วนที่ ๒ ตากเป็นฝักแห้ง โดยถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น ๖ เมื่อตากแห้งแล้วน้ำหนักจะลดลง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจากถั่วลิสงฝักสด ๒๘๕ กิโลกรัม เกษตรกรจะเก็บรักษาเป็นเมล็ดพันธุ์หรือบางรายอาจขายในรูปของเมล็ดแห้ง ราคาขายกิโลกรัมละ ๓๐ บาท คิดเป็นเงินรายละ ๔,๒๖๐ บาท รวม ๒๐ ราย คิดเป็นมูลค่า ๘๕,๒๐๐ บาท

การขยายผลของเกษตรกร

เนื่องจากการทดสอบการผลิตพืชหลังนาในพื้นที่ ต.ละหานนา อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่น มีการดำเนินการทดสอบเปรียบเทียบพืชมาหลายชนิดตั้งแต่ระยะแรกของโครงการฯ และถั่วลิสงเป็นพืชชนิดหนึ่งที่เกษตรกรเห็นว่าสามารถให้ผลผลิตได้ดี ดังนั้นเมื่อศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรขอนแก่นดำเนินการในกิจกรรมการผลิตและกระจายพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์ดี (พันธุ์ขอนแก่น ๖) เกษตรกรจึงมีความมั่นใจในการผลิตยิ่งขึ้น เกิดการขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นมากขึ้น โดยในฤดูแล้ง ปีการผลิต ๒๕๕๔/๒๕๕๕ มีเกษตรกรปลูกถั่วลิสงหลังนา จำนวน ๑๕๐ คน พื้นที่ปลูก ๒๖๐ ไร่ คิดเป็นมูลค่าจากผลผลิตฝักสดเฉลี่ย ๙๔๕ กิโลกรัมต่อไร่ กิโลกรัมละ

๑๙ บาท เป็นเงินถึง ๔,๖๖๘,๓๐๐ บาท และหากมีการขยายพื้นที่ปลูกไปสู่พื้นที่สองฝั่งแม่น้ำชีที่มีสภาพใกล้เคียงกัน ก็จะทำให้มีผลผลิตและมูลค่ารวมสูงขึ้น จึงนับว่าการปลูกถั่วลิสงหลังนาเป็นระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมระบบหนึ่งในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำชีจังหวัดขอนแก่น

ภาพที่ ๑๖ ลักษณะการปลูกถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น ๖ ของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๗ สภาพแปลงกระจายพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น ๖

ภาพที่ ๑๘ การเก็บเกี่ยวถั่วลิสงของเกษตรกร

๓.๒ การผลิตและการกระจายพันธุ์อ้อย พบว่า อ้อยมีการเจริญเติบโตดี มีความสูงประมาณ ๒๓๐ เซนติเมตร สามารถผลิตพันธุ์อ้อยได้ ๓๐,๐๐๐ ท่อนต่อไร่ และมีเกษตรกรในพื้นที่มีความสนใจและต้องการซื้อนำไปเป็นพันธุ์ที่จะปลูกในฤดูกาลต่อไป โดยเกษตรกรขายพันธุ์อ้อย เฉลี่ยราคา ๒๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

ภาพที่ ๑๙ การเตรียมพื้นที่และสภาพแปลงภายหลังจากอ้อยงอก

๔. กิจกรรมประสานงาน ติดตามและประเมินผล

๔.๑ คณะผู้ดำเนินงานได้มีการเข้าไปติดตามงานใน ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑. ศึกษา/ทดสอบพืชเศรษฐกิจและระบบการปลูกพืช ๒. การถ่ายทอดเทคโนโลยี และ ๓. การผลิตและการกระจายพันธุ์พืช อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาทางวิชาการ และแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่เข้าร่วมดำเนินการ การสนับสนุนเทคโนโลยี พันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ทั้งพื้นที่ ต.ละหานนา อ.แวงน้อย ต.วังแสง อ.ชนบท และ ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น จำนวน ๔๐ ครั้ง และมีการประชุมคณะทำงานเพื่อติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานทุกไตรมาส จำนวน ๔ ครั้ง และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

ภาพที่ ๒๐ สภาพแปลงถั่วลิสงของเกษตรกรที่เจ้าหน้าที่เข้าตรวจโรคแมลงศัตรูพืชและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร

๔.๒ ประเมินผล เก็บผลการดำเนินงานและจัดทำเป็นรายงานผลก้าวหน้า ดังนี้

๔.๒.๑ รายไตรมาส จำนวน ๔ ครั้ง ต่อปี ภายในสัปดาห์แรกของเดือนมกราคม เมษายน สิงหาคม และตุลาคม

๔.๒.๒ จัดทำรายงานผลผลิตที่ ๔ ตัวชี้วัด (KPI) ได้แก่

๑) เกษตรกรที่ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับโครงการ (ทดสอบและขยายพันธุ์)

๒) เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ

๓) เกษตรกรที่ฟังการบรรยาย/วิทยากรจากเจ้าหน้าที่โครงการที่ได้รับเชิญไปฝึกอบรมต่างๆ

๔) เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ ศึกษา ดูงาน และมีนักวิชาการให้การบรรยายสรุป มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เข้ามาเรียนรู้

๔.๓ ประสานงาน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน และเกิดประสิทธิผล ทั้งหน่วยงานภายในกรมฯ และนอกกรมฯ จำนวน ๑๐ ครั้ง

สรุปผลการดำเนินงานและคำแนะนำ

การดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรสองฝั่งแม่น้ำชี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดขอนแก่น มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การศึกษา/ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการผลิตและการกระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกร ผลการดำเนินงานทำให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีและแนวทางการผลิตพืชจากการร่วมศึกษาทดสอบหรือสาธิต มีความรู้ความเข้าใจจนสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกการผลิตที่เหมาะสมกับตนเองได้ ทั้งการปลูกพืชเดียว และการเกษตรแบบผสมผสาน ตัวอย่างเช่น ผลการทดสอบและกระจายถั่วลิสงพันธุ์ดีสู่เกษตรกร ทำให้พื้นที่ ต.ละหานนา อ.แวงน้อย จ.ขอนแก่นได้มีขยายพื้นที่ปลูกถั่วลิสงฤดูแล้งเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลิตผลถั่วลิสงเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร โดยเฉพาะพันธุ์ขอนแก่น ๖ สามารถปรับตัวได้ดีและให้ผลผลิตสูงเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร อย่างไรก็ตามการเพาะปลูกถั่วลิสงยังคงมีปัญหาและข้อจำกัด เช่น การดูแลรักษา โรคแมลงศัตรูและการเก็บเกี่ยว ส่งผลให้ผลผลิตถั่วลิสงลดลงและเมล็ดมีคุณภาพต่ำ นอกจากนี้เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงสำหรับปลูกในฤดูแล้งมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร เนื่องจากการปลูกขยายเมล็ดพันธุ์ในฤดูฝนได้ผลผลิตต่ำและไม่แน่นอน จึงต้องมีการทดสอบการปลูกขยายเมล็ดพันธุ์ในฤดูฝนเพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ในการปลูกฤดูแล้ง ควบคู่กับการฝึกอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืชเพื่อให้เกษตรกรสามารถปลูกขยายเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงได้ในฤดูฝน นอกจากนี้ได้เชื่อมโยงกับเกษตรกรริมฝั่งแม่น้ำชีในพื้นที่อื่น เช่น เกษตรกร ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี และ ต.วังแสง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่ดอนสามารถปลูกพืชได้ในฤดูฝน ให้ขยายการปลูกถั่วลิสงในฤดูฝนมากขึ้นโดยเน้นการปลูกเพื่อเป็นเมล็ดพันธุ์และกระจายพันธุ์ให้เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรทั้ง ๓ พื้นที่ดังกล่าวข้างต้น ส่วนการสาธิตระบบเกษตรผสมผสานเกษตรกรสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมได้ตามความถนัดและกำลังการผลิตของตัวเอง ทำให้เกิดการผลิตที่มีความสมดุล และพอเพียงสามารถใช้เป็นได้ทั้งอาหาร และจำหน่าย เพื่อสร้างเป็นรายได้ให้กับครอบครัว

การนำไปใช้ประโยชน์/การขยายผล

เกษตรกรภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรสองฝั่งแม่น้ำชี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดขอนแก่น ได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช ได้แก่ ถั่วลิสง อ้อย ไม้ผลและผักชนิดต่างๆ จากแปลงทดสอบ แปลงสาธิต แปลงกระจายพันธุ์และการฝึกอบรม โดยมีผลผลิตพืชอายุสั้นและอายุยาวออกสู่ตลาดและขายเป็นรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างน้อยร้อยละ ๑๕ โดยเกษตรกรสามารถวางแผน ทำการผลิตและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร(ด้านพืช) ได้ดีขึ้น โดยนำความรู้ที่ได้รับ นำมาวิเคราะห์พื้นที่ของตนเองทั้งสภาพดิน ปริมาณน้ำ และสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตพืชในพื้นที่ของตนเอง และสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงการผลิตและการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดอาชีพหลักที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน